

Kunnskapsdepartementet

Høringsuttalelse fra Høgskolen i Bergen - tiltak for å redusere antall midlertidige tilsetninger

Vi viser til brev fra Kunnskapsdepartementet datert 19.11.10.

Høgskolen i Bergen har med interesse lest rapporten fra arbeidsgruppen og ser positivt på at det nå arbeides med tiltak for å redusere antallet midlertidige tilsetninger i sektoren. Vi vil likevel peke på at denne sektorens særlige utfordringer og oppgaver medfører behov for en viss fleksibilitet, særlig knyttet til rekrutteringsstillinger og eksternt finansierte prosjekter/oppdrag.

Høgskolen mener arbeidsgruppen har gjort et godt arbeid, og er enig i mange av de tiltak som foreslås.

Nærmere om de ulike tiltakene som foreslås av arbeidsgruppen

Pkt 5.1 Tiltak som institusjonene selv bør iverksette

- a. Opprydding og innføring av systematisk kontroll*
- b. Opplæring*
- c. Fast tilsetning av støttepersonale på eksternt finansierte prosjekter*
- d. Fast tilsetning av undervisningspersonale*
- e. Fast tilsetning av forskere på eksterntfinansierte prosjekter*
- f. Langsiktig planlegging*

Høgskolen er enig i at disse tiltakene vil kunne gi bedre oversikt og dermed økt bevissthet om kravet til holdbart grunnlag for midlertidig tilsetning, og at dette kan bidra til å redusere antall midlertidige tilsetninger. Vi vil imidlertid peke på at gjennomføring av tiltakene vil kunne være ressurskrevende.

Hovedprinsippet i lovgivningen er at tilsetningsforhold skal være faste, og at unntak må ha lovhemmel. Utviklingen de senere år har gått i retning av å stramme inn unntakstilfellene, og forslaget fra utvalget om at også forskere på eksternt finansierte prosjekter med mer enn fire års varighet skal være fast tilsatte, er i tråd med denne utviklingen. Dette betinger at en tar i bruk oppsigelse i flere tilfeller enn det som er vanlig i staten, noe som vil kreve at institusjonene har tilstrekkelig kompetanse og ressurser til å gjennomføre slike prosesser. Det vises også til at ved oppsigelse fra arbeidsgivers side, vil oppsigelsestiden i mange tilfeller være seks måneder. Sett i sammenheng med måten eksterne prosjekter finansieres på vil det i mange tilfeller være institusjonenes egne budsjetter som må bære disse omkostningene.

Tilsvarende vil eksterne prosjekter vanligvis ikke ha økonomi til å bære eventuelle rettslige prosesser knyttet til oppsigelse, også her vil institusjonene selv måtte bære dette over sine ordinære budsjetter. Det kan være en risiko for at dette vil kunne føre til at institusjonene i større grad vil vegre seg for å ta på seg eksternt finansierte prosjekter. Det kan også være en risiko for at institusjonene blir mer selektive når det gjelder hvilke oppdrag en vil ta på seg når gjenbruk av kompetansen må være med i vurderingen av om en kan ta på seg et oppdrag som er eksternt finansierte.

Samlet sett vil innskrenkningen i adgangen til å tilsette midlertidig være et gode for arbeidstakerne, men vil kunne bety økte utgifter for institusjonene. Reglene i tjenestemannsloven bør derfor gjennomgås slik at virkningene av omleggingen ikke får utilsiktede og uheldige økonomiske konsekvenser for institusjonene.

Høgskolen er videre enig i flertallets syn når det gjelder forslaget om at forskere på eksternt finansierte prosjekter ikke skal omfattes av fortrinnsrett til annen stilling ved eventuell oppsigelse og viser til flertallets begrunnelse for dette. Av hensyn til den faglige utviklingen i institusjoner for høyere utdanning, er det avgjørende at kvalifikasjonsprinsippet følges ved tilsetting i faste undervisnings- og forskningsstillinger.

Pkt 5.2 Tiltak som eierdepartementet bør iverksette

- a. Årlig dialog om bruk av midlertidig tilsetting*
- b. Pålegg om lokale drøftinger mellom partene*
- c. Kompetanseutvikling*

Høgskolen er positiv til drøfting – og dialogmøter med lokale parter og departement. Når det gjelder kompetanseutvikling mener vi at opplæringsansvaret ligger til institusjonen selv, men at departementet gjerne kan bidra til felles retningslinjer som gjelder hele sektoren.

Pkt 5.3 Tiltak som krever endring i lov eller forskrift

Høgskolen i Bergen mener det er behov for en gjennomgang av tjenestemannslovens regler for å sikre likebehandling og sammenheng i regelverket. Det er eksempelvis et paradoks at vikar for en som er fast tilsatt i institusjonen og har permisjon for å arbeide i et eksternt prosjekt, får fortrinnsrett med rett til ventelønn etter fire år, mens en som selv er tilsatt på et eksternt finansierte prosjekt, ikke vil oppnå dette. I begge tilfeller er eksterne midler grunnlaget for tilsettingsforholdet.

Det er videre et behov for å fastlegge hva som legges i begrepet "eksternt finansierte" – skal det eksempelvis skilles mellom oppdragsmidler og bidragsmidler? Hvordan skal ansvarsforholdene vurderes i de tilfeller flere institusjoner samarbeider og en av institusjonene er vert for oppdraget – skal retten til fast tilsetting knyttes til vertsinstitusjonen, eller skal alle de samarbeidende institusjoner ha et ansvar for de tilsatte i prosjektet? Dersom vertsinstitusjonen blir sittende igjen med ansvaret for de tilsatte kan konsekvensen av dette kan bli at det er få som vil være verter for eksternt finansierte prosjekter dersom det er flere institusjoner som går sammen i et prosjekt.

Når det gjelder bistillinger er Høgskolen i Bergen er enig i at det er behov for en presisering av rettstilstanden.

Når det gjelder forslaget om utvidelse av virkeområdet for arbeidsmiljølovens § 14-9, første ledd fremstår det som uryddig at plikten til drøftinger med tillitsvalgte om bruken av midlertidig tilsetning hjemles i denne bestemmelsen for tilsatte i staten. Høgskolen i Bergen finner det mer naturlig at drøftingsspørsmålet hjemles i Hovedavtalens § 12

Høgskolen i Bergen ser ingen problemer med at siste strekpunkt – ”innehaver av vitenskapelig stilling” tas ut fra tjenestemannslovens forskrift § 2 nr. 3.

5.4 Andre forslag

Høgskolen er enig med flertallet i arbeidsgruppen når det gjelder beregning av tjenestetid for stipendiater. Tre år av tilsettingsperioden for stipendiatene er *forskerutdanning*, og det fremstår ikke som umiddelbart rimelig at dette skal telle med i en vurdering av når en midlertidig tilsatt har oppnådd det sterke stillingsvernet. Konsekvensen av mindretallets forslag blir at institusjoner vil vegre seg for å tilby vikariater til stipendiater fordi de dermed vil få fortrinnsrett til ledig stilling. Dette vil være svært uheldig for stipendiatene og dårlig utnyttelse av forskerutdanningen for sektoren.

Høgskolen i Bergen er enig i forslaget om forskriftsendring for postdoktor.

Høgskolen i Bergen er videre enig i at drøftinger med tillitsvalgte, etatstyringsmøter med KD og evalueringer er viktige tiltak for at sektoren skal redusere antall midlertidige tilsetninger. Det er imidlertid lov og forskrifter som hjemler midlertidige tilsetninger og det er svært viktig at departementet tar signaler fra sektoren og foretar en gjennomgang av tjenestemannsloven med forskrifter slik at en sikrer likebehandling av arbeidstakere der det er mulig, samtidig som en også tar hensyn til sektorens særlige behov.

Med vennlig hilsen

Eli Bergsvik
rektor

Audun Rivedal
høgskoledirektør